

Aan de gemeenteraad

Ons kenmerk 871432
Bijlage(n) -

25 APR 2025

Onderwerp
Informatie over voortgang totstandkoming Kadernota

Datum
24 april 2025

Geachte raadsleden,

Vorige week heeft het presidium besloten om de besloten vergadering die gepland was op donderdag 17 april over de Kadernota niet door te laten gaan. Met deze brief willen wij u informeren over wat wij graag met u hadden besproken tijdens die avond.

Doel van de avond was informatie delen en uw reactie daarop horen

Tijdens de auditcommissie in januari is onder meer gesproken over hoe uw raad meegenomen kan worden in het proces om te komen tot de Kadernota. Te meer omdat eenieder zich bewust is van het belang van deze Kadernota en de forse opgave om een sluitende begroting op te stellen. Verzocht is om te zorgen dat er geen sprake is van alleen zenden, maar ook mogelijkheid tot reageren. Een informatiebijeenkomst leent zich daar goed voor. Vanwege de aard van de informatie die gedeeld zou worden tijdens de avond, is afgesproken om deze avond als een besloten commissie te organiseren.

Het vertrekpunt is een opgave van € 3 miljoen

Op 15 april heeft u de eerste periodieke begrotingswijziging vastgesteld. Hiermee is duidelijk dat de opgave op basis van die cijfers op dit moment een tekort is van ruim €2.3 miljoen in 2026 en 2027 en €2,1 miljoen erna. Dit zijn de vastgestelde cijfers tot en met nu. Daarbij komen nog zaken die bijvoorbeeld wel al besloten zijn of het gevolg zijn van bijvoorbeeld lopende aanbestedingen, maar nog niet financieel vertaald. Ook andere tegenvallers en mogelijk meevallers tussen nu en moment van aanbieden van de Kadernota zijn hierin niet verwerkt. Dat maakt dat het voorbereiden van een pakket van minimaal € 3 miljoen aan maatregelen nodig is om te kunnen komen tot keuzes.

De tijdlijn en het proces van Kadernota vorig jaar tot nu

Bij de voorbereiding van de Kadernota van vorig jaar en de meicirculaire die daarop volgde, was helder dat we niet hoefden te rekenen op (structurele) compensatie van het rijk voor de ontstane tekorten. Zoals met u is afgesproken tijdens de behandeling van de Kadernota, hebben wij ons toen gericht op een sluitende begroting 2025. Ook hebben we – vanzelfsprekend – gekeken naar waar we meerjarig besparingen konden doorvoeren. Dat is gebeurd en dat heeft geleid tot een sluitende begroting 2025 en tot een minder somber financieel meerjarenbeeld. Deze begroting heeft u in november 2024 vastgesteld. De behandeling van de begroting en uw debat erover zijn vervolgens weer de basis geweest om verder te gaan met het voorbereiden van maatregelen.

Ambtelijk wordt daar nog tot op de dag van vandaag aan gewerkt. Nog wekelijks komen er maatregelen bij, worden maatregelen samengevoegd, dubbelingen verwijderd of bedenken we voorstellen waarmee met bijvoorbeeld juist intensivering van beleid op termijn besparingen kunnen worden doorgevoerd. Dit vraagt forse inzet van onze ambtelijke organisatie en dit wordt voortvarend opgepakt. Besluitvorming in het college vindt plaats op 27 mei en 3 juni. Dan is helder wat het

directieteam ons adviseert en besluiten wij over het pakket aan maatregelen dat wij, als onderdeel van de Kadernota, aan de gemeenteraad voorleggen om te bespreken.

Daarbij hebben we nadrukkelijk aangegeven dat ook de maatregelen die we ontraden, inzichtelijk blijven. Juist met als doel dat het gesprek hierover met alle beschikbare informatie kan worden gevoerd. Dit bevordert de transparantie en daarmee het debat.

Uitgangspunten en doel voor het opstellen van Kadernota en begroting

De Kadernota bevat kaders voor de begroting, ontwikkelingen die relevant zijn voor de komende jaren en een financiële vertaling. Deze vertaling zal grotendeels bestaan uit de noodzakelijke bezuinigingen aangevuld met autonome mutaties. Om te komen tot de kaders en het doel, hadden we u bovenop deze schriftelijke informatie, graag mondeling meegenomen met enkele voorbeelden en daar uw reactie op gehoord. Dat was ondersteunend geweest voor de voorbereiding van de Kadernota.

Onze aanpak via eenduidig geformuleerde maatregelen

Ambtelijk zijn en worden de maatregelen uitgewerkt waarbij iedere keer dezelfde onderdelen worden vermeld: een omschrijving van de maatregel, de financiële effecten (en in welke jaren), het maatschappelijk effect en toekomstige impact en ook de efficiëntie en de effectiviteit én de relatie met de uitvoering van het coalitieakkoord en collegewerkprogramma. Door alle maatregelen langs dezelfde vragen te leggen, worden deze eenduidig uitgewerkt en is het makkelijker om deze met elkaar te vergelijken.

Eén van de uitgangspunten is dat we alles op tafel leggen. Dat betekent dat er geen 'heilige huisjes' zijn en dat alles bespreekbaar is. Tegelijkertijd weten we ook dat een aantal zaken niet mogelijk is. Wij brengen deze zaken wel in beeld, ook al worden deze niet voorgesteld. Zo houden wij en u inzicht in het geheel.

De dilemma's waar we tegen aan lopen

Tijdens de voorbereiding van de maatregelen stuiten we op verschillende dilemma's. Het meest confronterende is dat onze voorstellen onvermijdelijk pijnlijke gevolgen hebben. Gevolgen die we niet willen, maar waartoe we wel maatregelen (moeten) voorstellen. Daarbij willen we waken voor 'goedkoop is duurkoop'. Hoewel we duurzame oplossingen nastreven, zijn die echter niet overal realiseerbaar. Bovendien vraagt de afweging van de impact om scherpe keuzes: een ogenschijnlijk klein bedrag kan net het verschil maken voor een waardevol initiatief.

Naast het schrappen van budgetten en daarmee van dienstverlening of samenwerking (intern of extern), onderzoeken we waar gerichte investeringen of het inzetten van incidenteel (frictie)budget leiden tot kostenbesparing op termijn. U zult in de kadernota onderscheid zien tussen direct realiseerbare bezuinigingen en voorstellen voor kostenbesparende maatregelen of onderzoeken. Extra budget vragen in bezuinigingstijd voelt tegenintuïtief en toch gaan in een aantal situaties de kosten voor de baten uit.

Tenslotte blijft het spanningsveld dat we enerzijds fors moeten bezuinigen en anderzijds 'de winkel openblijft'. Nieuwe wetgeving, aanbestedingsresultaten en andere ontwikkelingen laten zich niet stilzetten. Daarom leggen we alle grote besluiten zo veel mogelijk tegelijkertijd bij de behandeling van de Kadernota voor om tot integrale besluitvorming te komen. Dit blijft echter een momentopname. U kunt wel rekenen op heldere inzichten in lopende ontwikkelingen, de voorgestelde maatregelen én de adviezen die we ontraden.

In juli vindt besluitvorming raad plaats

Voorafgaand aan uw besluitvorming is nog een aantal stappen te zetten. Op 27 mei en 3 juni behandelt het college de Kadernota en de bijbehorende maatregelen. Zo snel als mogelijk daarna, maar uiterlijk 5 juni vindt verzending plaats aan uw raad. Uw huidige¹ planning is om 11 juni een commissievergadering te hebben waarin de financiële stukken worden behandeld. Dit zijn naast de

¹ aan het slot van deze brief, bieden we een alternatief welke gevolgen heeft voor de huidige planning

Kadernota, de tweede periodieke begrotingswijziging en de Jaarrekening 2024. Op 1 juli is de (financiële) raadsvergadering beoogd.

Actuele ontwikkelingen: het effect van de voorjaarsnota van het rijk

De meicirculaire is zeer relevant en soms zelfs bepalend voor de begroting van het opvolgend jaar. Normaal gesproken ontvangen we deze eind mei, niet zelden op een van de laatste dagen. Na het uitbrengen van deze circulaire volgt vaak nog een eerste en tweede correctie. Daarna vindt de vertaalslag plaats voor wat de gevolgen zijn voor onze gemeente. Deze gegevens zijn dus nog niet bekend op het moment dat wij u de Kadernota toesturen. Deze informatie ontvangt u dus separaat en zo snel als dat mogelijk is.

Toegezegd is dat in de Voorjaarsnota van het rijk extra middelen voor gemeenten zijn opgenomen. Enerzijds voor een gedeeltelijke demping van het 'ravijnjaar' en anderzijds als tegemoetkoming voor kosten jeugdzorg. De extra middelen zijn vooralsnog incidenteel en hebben betrekking op de jaren 2025 tot en met 2027. Wat dit precies betekent voor onze gemeente, wordt pas duidelijk bij de meicirculaire.

Tot slot

De planning is strak en vraagt veel van alle betrokkenen. Daarnaast zijn de te maken keuzes complex. We realiseren ons dat de behandeling van deze Kadernota extra aandacht en voorbereiding vraagt. Het naar voren halen van de gemaakte planning is niet mogelijk. Wel hebben we nagedacht over een alternatief.

Na overleg en in afstemming met de griffier zijn we gekomen tot een gewijzigde planning. Daarmee hebben we ruimte gemaakt voor een inloopavond op 11 juni waarbij u technische vragen kunt stellen in plaats van de geplande commissiebehandeling. De commissiebehandeling schuift dan een week door naar 18 juni. U hebt daarmee meer voorbereidingstijd voorafgaand aan de commissie en de mogelijkheid voor het stellen van (technische) vragen. Bijkomend voordeel is dat de kans groot is dat u dan wel voorafgaand aan de commissievergadering ook de informatie over de meicirculaire hebt ontvangen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

b/a

M.A.I. Born
gemeentesecretaris

F.I. Noordermeer – van Slageren
burgemeester